

Нові шляхи організації праці в дитячому садку, варіанти поєднання різних видів праці.

Перше прилучення дітей до трудової діяльності відбувається у спільній із дорослим праці, у процесі якої вони опановують найпростіші трудові навички, що є передумовою переходу в недалекому майбутньому до самостійних форм організації трудової діяльності.

Виконання доручень виховує у дошкільнят обов'язковість, відповідальність, привчає їх до вияву вольових зусиль щодо самоорганізації діяльності задля досягнення результату. Але для цього важливо, щоб діти усвідомлювали доцільність, значущість для них загальної справи, конкретних доручень. Доручаючи дитині самостійну справу, педагог має враховувати відсутність соціального, трудового, комунікативного досвіду дитини, рекомендуючи у зв'язку з цим раціональні способи її виконання. Ефективним щодо цього може бути ознайомлення дитини з такими правилами виконання доручення:

- отримавши доручення, подумай, чи правильно ти зрозумів, що потрібно робити;
- сплануй, як виконати цю роботу;
- працюй не поспішаючи, щоб результат приніс задоволення і користь;
- проінформуй про завершення справи того, хто доручив її тобі;
- проаналізуй, чи не потрібно зробити ще щось.

Зацікавлений у вихованні самодостатніх особистостей педагог заохочуватиме ініціативу дошкільнят у прийнятті і виконанні доручень.

Виконання групових доручень привчає дітей до узгодження своїх дій, збагачує їх досвідом співробітництва, прищеплює гуманістичні почуття, виховує вміння бути уважними одне до одного, допомагати одне одному.

Чергування суттєво стимулюють розвиток дитини, адже вони вимагають немалих зусиль і напружень, що зумовлює її фізичне зміцнення, набуття знань про властивості та якості різних предметів, виробляє усвідомлення значущості своєї праці, навички роботи на конкретний результат. Вони є дієвим засобом виховання почуття відповідальності у дошкільників, формування самостійності, працелюбства, взаємодії у колективній роботі.

З дорослішанням дошкільників поступово ускладнюються їхні доручення за змістом роботи, формами об'єднання дітей, вимогами до самостійності й самоорганізованості. Залежно від мети, яку переслідує педагог, для чергувань об'єднують дітей з однаковим рівнем трудових умінь, працелюбства, почуття відповідальності (для вдосконалення навичок взаємодії у колективній роботі) або з різним, але не дуже контрастним рівнем трудових умінь і самостійності (з метою вирівнювання розвитку). Для забезпечення психологічної сумісності дітей під час колективних чергувань педагог має добре знати їхні індивідуальні особливості, з урахуванням яких розподіляти конкретні доручення.

Спільна трудова діяльність може об'єднувати всіх дітей групи і бути колективною (прибирання кімнати або майданчика, робота на клумбі та ін.).

Такій праці властиві спільна мета за результат, розподіл праці між учасниками, залежність їх один від одного.

Об'єднання дітей для колективної праці є ефективним за наявності у них досвіду співробітництва, належного оволодіння навичками конкретних видів праці. Знання індивідуальних особливостей дітей дає змогу об'єднувати їх у групи різних рівнів співробітництва:

- об'єднання дітей високого рівня співробітництва з однолітками низького рівня, які симпатизують один одному;
- об'єднання дітей високого рівня співробітництва з дітьми низького рівня, які їм симпатизують;
- включення дітей низького рівня співробітництва у групи, до яких належать найактивніші діти високого рівня розвитку взаємин.

Систематичність залучення дітей до трудової діяльності забезпечують різні її форми організації. Дослідники виокремлюють такі види колективної праці, як праця поруч, загальна і спільна праця.

Праця поруч — форма організації трудової діяльності, за якої діти незалежно один від одного, одночасно виконують індивідуальні завдання. У процесі роботи поруч виникає безпосереднє спілкування, яке часто спонукає дітей до надання допомоги одне одному, створює сприятливі умови для виховання доброзичливих стосунків. Цей спосіб організації трудової діяльності є проміжним етапом до колективної праці.

Загальна праця — форма організації колективної діяльності дітей, яку характеризують спільні мета і результат. Загалом трудовий процес розгортається як індивідуальний. Наприклад, дітям необхідно прибрати стелаж з іграшками. Для цього вони повинні виконати конкретні завдання: одна дитина витирає іграшки, друга — полички, третя — лялькові меблі, а спільним результатом буде порядок на стелажі. Значущість кожного окремого результату і зв'язок його з іншими виявляється тільки після закінчення всього процесу діяльності. Спільна праця — складний різновид колективної діяльності, що передбачає досягнення спільного результату шляхом виконання послідовних трудових дій над певним об'єктом, який переходить від одного учасника трудового процесу до іншого. Всі трудові дії при цьому мають певну завершеність (наприклад, прибирання снігу на майданчику передбачає такі послідовні трудові дії, як згрібання, наповнення ящиків, перевезення). Цей вид колективної праці використовують у старшому дошкільному віці, він потребує чіткої організації. Під керівництвом вихователя діти попередньо обговорюють суть і послідовність дій, з урахуванням складності трудових операцій визначають кількість учасників для кожної з них, розподіляють дії між учасниками, враховуючи їхні бажання і можливості.

Різноманітні ситуації взаємодії потребують дотримання дітьми, які об'єдналися у групи, певних правил-регуляторів. Ознайомлення дітей із цими правилами є одним із засобів педагогічного керівництва їхніми взаєминами. При цьому слід враховувати і залежність правил від моральних норм, які є більш загальними вимогами. Особливої уваги педагога потребують вихованці, які, знаючи правила і вимагаючи дотримання їх від інших, самі ігнорують їх.

Таким дітям варто доручати спільну справу разом з активними однолітками, які добре засвоїли моральні норми, внаслідок чого спрацьовує ефект взаємодоповнення: активні діти співпрацюють з тими, хто охоче бере участь у спільних справах, а ті, хто формально ставиться до моральних вимог, за такої ситуації вже не можуть ухилитися від них. Схвалення вихователем такого співробітництва, його попередня оцінка («Я впевнена, що ви успішно впораєтесь із завданням») орієнтують дітей на сумлінну працю.

Використання різних форм організації трудової діяльності дітей збуджує у них «прагнення серйозної праці», без якої життя людини «не може бути ні гідним, ні щасливим» (К. Ушинський).

Як зацікавити працюю?

Щоб підтримувати в дітей інтерес до праці на різних етапах його формування, варто застосовувати різноманітні методи та прийоми зацікавлення. Причому слід водночас задіювати розумові (мислительні), сенсорні (сприймальні), рухові (психомоторні) та вольові процеси дитини. Не варто забувати й про забезпечення **гуманного підходу** до організації та педагогічного керівництва посиленою працею дошкільнят. Необхідно створювати умови для того, щоб виконання трудових дій викликало у дітей почуття задоволення, радості, сприяло формуванню в них основ особистісної культури, розвиткові індивідуальних інтересів, уподобань та здібностей.

Одне із завдань вихователя в процесі формування пізнавального інтересу до праці — доступно розкривати дітям її роль у житті та здоров'ї людини, **підводити їх до самостійних висновків про корисність, суспільну значущість праці**, взаємозалежність різних її видів. Найкраще це робити на прикладі виконання представниками різних професій своїх трудових обов'язків. Тут важливо підтримувати інтерес дошкільнят до морального спрямування діяльності дорослих, звертати увагу на те, що вони намагаються старанно, якісно виконувати трудові завдання, узгоджувати свої дії. Щоб зацікавити дітей, педагог, представляючи кожну професію, має дібрати яскраво виражені її ознаки. Захопливими можуть бути віртуальні екскурсії на виробництво, розповіді людей різних професій. Наприклад: під час знайомства із працівниками сільського господарства дошкільнята ознайомлюються з їх роботою, з технікою, обладнанням та знаряддями праці, з послідовністю виконання трудових дій та їх впливом на результат. Варто дати дітям уявлення про те, що люди, які працюють у сільському господарстві, постачають населення продуктами харчування, а промисловість — сировиною. Ознайомлювати дошкільнят з виробництвами, що переробляють сільськогосподарську продукцію, пропонуємо за такою схемою:

Так у дітей формується уявлення про суспільну необхідність професій, їхній взаємозв'язок.

Діти шостого року життя здатні аналізувати, узагальнювати, набувати конкретні знання. Тому важливо **включати їх у пізнавальну діяльність**, яку стимулюють запитаннями причинного характеру: "Чому треба підклеювати книжки?", "Навіщо акуратно складати речі в шафі?" тощо. Дошкільнята мають розуміти значення досягнутого результату трудових зусиль, перед ними варто розкривати емоційну привабливість процесу праці. Наприклад, вирвали бур'яни в квітнику — рослинам стало вільніше, вони отримали більше світла й тепла від сонця, поживних речовин з ґрунту; прибрали в кімнаті — стало чисто й затишно. Якщо праця даватиме малятам задоволення, буде емоційно захопливою, це стимулюватиме їхні вольові зусилля під час долаття труднощів.

Організовуючи трудову діяльність дошкільнят, варто не просто пропонувати їм виконати певну роботу, а домагатися того, щоб діти сприйняли завдання не як нав'язане дорослим, а як вибране ними самими. Наприклад, педагог каже вихованцям: "Наймоłodші дітки охоче грають у "Магазин". Але їм бракує іграшок для цієї гри. Як ви гадаєте, чи зможуть малюки виготовити їх самі? Цікаво, а чи під силу вам ця робота? Чи, може, почекаємо, поки підростете?" Або інший приклад: вихователь повідомляє, що в горщиках з кімнатними рослинами затверділа земля. Її треба розпушити, але обережно, щоб не пошкодити корінців. Звертається до дітей: "Хто ж упорається з цим складним завданням?" Такі заохочувальні прийоми не лише спонукають дітей до активності, а й сприяють розвитку в них почуття власної гідності.

Бажано залучати дітей і до планування трудового процесу, враховуючи при цьому уподобання кожного вихованця. Педагог ставить запитання: "З чого ліпше розпочати цю роботу?", "Що треба зробити потім?" тощо.

Активність та інтерес до трудової діяльності зростуть, якщо під час обговорення плану спонукати дітей висловлювати свої побажання, пропозиції: "Що тобі подобається в цій роботі? Як би ти виконав її?" Доцільно також обговорити з дошкільнятами, з якими трудовими завданнями вони зможуть впоратися самі, а де потрібна допомога дорослого.

Організовуючи навіть нові для дітей справи, бажано уникати прямих конкретних указівок, надавати перевагу **створенню проблемних ситуацій**. Так, можна запропонувати вихованцям самостійно вибрати з наявного асортименту потрібне обладнання та матеріали для роботи.

Варто надавати трудовим завданням ігрового спрямування, бо саме ігрова ситуація викликає й формує в старших дошкільнят інтерес. Так, до дітей "звертаються по допомогу" казкові персонажі; "оживають" звичайні речі; відкриваються "Фабрика іграшок", "Майстерня працюючих гномиків"; проводиться День Мийдодіра тощо. Трудові вміння й навички успішно закріплюються під час сюжетно-рольових ігор "Лікарня", "Школа", "Перукарня", "Бібліотека", "Крамниця" та ін.

У розвитку інтересу та формуванні звички значну роль відіграє **контролювання педагогом** виконання дітьми трудових дій, їхньої самостійної організації посильної праці. Це можна робити в різні способи. Наприклад, перед грою з елементами трудових дій вихователь роздає дошкільнятам картки, де кожний у ході гри проставляє порядковий номер виконуваних дій. Це дає змогу проконтролювати засвоєння дітьми послідовності операцій, виявити дітей, які уникають трудових завдань. У ході виконання дошкільнятами роботи варто відзначати успішні проміжні результати, стимулювати бажання усунути недоліки, довести розпочате до кінця. Під час колективної трудової діяльності (свідоме прагнення до неї є важливим надбанням старшого дошкільного віку) контроль здійснює не лише педагог, а й самі діти. Вони не лише керують власною поведінкою, контролюють свої дії, а й спостерігають за роботою одне одного, допомагають тому, хто її потребує. Дорослий втручається лише тоді, коли взаємодопомога дітей виявилася неефективною. Контролюючи виконання дошкільнятами трудових дій, дотримання ними гігієнічних вимог, виконання постійного чи тимчасового доручення, педагог обов'язково має **враховувати індивідуально-психологічні особливості кожного вихованця**. Особливої уваги потребують сором'язливі, невпевнені у собі діти. Бажано помічати й схвалювати їхні навіть незначні успіхи.

У формуванні бажання та вміння старанно, сумлінно ставитися до трудових завдань значну роль відіграє **педагогічна оцінка** дитячої праці. Так, отримуючи позитивний результат, малюк переживає позитивні емоції, що заохочує його до подальших трудових зусиль, спонукає розширювати діапазон діяльності. Старші дошкільнята особливо чутливі до оцінки дорослого. Вони сприймають її не стосовно своїх дій, а стосовно себе як особистості. Тому бажано, щоб вихователь, насамперед, відзначав досягнення дитини, а не зосереджувався на недоліках в її роботі. Якщо позитивні оцінні судження висловлюються в присутності інших дітей, це додає радісних переживань тому, чия поведінка заслуговує на схвалення, і опосередковано діє на однолітків. Важливо вчити дітей радіти як власним успіхам, так і досягненням товаришів: "Мабуть, вам усім приємно, що Таня змогла вишити таку гарну серветку. Привітаймо її із вдалою роботою!" Не варто протиставляти результати праці вихованців, бо це принижує гідність одних і може викликати зверхнє ставлення інших. Дитині, яка не впоралася з трудовим завданням, потрібно пояснити причини невдачі, висловити співпереживання та допомогти: "Не сумуй. Коли вчишся чогось нового, не відразу виходить. Я тобі покажу ще раз. Ти зможеш зробити краще". При цьому допомога не має переходити в надмірну опіку. Надавати її слід тоді, коли дитина не змогла самостійно подолати труднощі навіть після неодноразових спроб.

Оцінюючи результат діяльності дошкільника, варто пам'ятати слова з Коментаря до Базового компонента дошкільної освіти, де наголошується: **коли в полі уваги педагога — співвідношення між реальними показниками кінцевого продукту, вкладеними особистісними зусиллями виконавця та**

його здібностями, тоді можна говорити про реалізацію особистісно-орієнтованого підходу. До того ж, якщо діти охоче приймають пропозицію дорослого виконати певне трудове завдання, отримують радість, задоволення від роботи, самі звертаються з проханням призначити їх черговими чи дати якусь доручення, можна бути впевненими, що керівництво їх трудовою діяльністю здійснюється за гуманними принципами.

Прислів'я та приказки про працю

Хто багато робить, той і багато вміє.

Треба нахилитися, щоб з криниці води напитися.

На дерево дивись, як родить, а на людину — як робить.

Землю сонце прикрашає, а людину праця.

Маленька бджілка, але й та працює.
Праця людину годує, а лінь марнує.
Кожна пташка своїм носиком живе.
Хто рано підводиться, за тим і діло водиться.
Добрий початок — половина діла.
Хочеш троянду зірвати — не бійся колючок.
Не одяг красить людину, а добрі діла.
Без роботи день роком видається.
Лінивому все ніколи.
Хто нічого не робить, той ніколи не має часу.
Робить, як мокре горить.
Умілому всяка робота легка.
Для всякого діла потрібні знання.
Без праці нічого не зробиш.
Силою не хвались — краще трудись.
На чужу роботу дивитись — ситому не бути.
Від дощу земля зеленіє — від праці народ багатіє.
Добре в світі тому жити, хто працьовитий.
Кожний майстер колись був невмілим.

ЗООПАРК

Сюжетно-рольова гра для старшої групи

Мета: учити дітей створювати предметно-ігрове середовище відповідно до обраних ролей. Формувати вміння будувати рольові взаємини,

дотримуватися правил поведінки щодо організації та розвитку спільної гри, доводячи її до завершеного кінця. Вчити розвивати сюжет гри на основі набутих раніше знань про професії працівників зоопарку. Закріплювати вміння вести самостійні діалоги, використовуючи складні речення та вживаючи спеціальні терміни. Виховувати бажання піклуватися про тварин, викликати добрі почуття, позитивні емоції.

Словник: зоопарк, ветеринар, доглядач, інженер із техніки безпеки.

Підготовча робота:

1. Проведення бесід: "Свійські тварини", "Тварини лісу", "Як доглядати за тваринами".

2. Читання творів: Є. Чарушин "Ведмежатко", П. Воронько "Їжачок-хитрячок", В. Чаплін "Хто як до зими готується", М. Сингаївський "Голос природи", "Про що говорили птахи та звірі".

3. Розглядання книжки-іграшки "Зоопарк".

4. Розглядання енциклопедії "Світ живої природи".

5. Перегляд фільму "У світі тварин".

6. Створення театральних персонажів до казок "Пан Коцький", "Солом'яний бичок".

Хід гри

1. Організація дітей Діти заходять, вітаються. Вихователь звертає їхню увагу на екран. Демонструється фільм "У світі тварин".

- Де ще можна побачити багато тварин? (—у лісі, зоопарку). Так, саме зоопарк, тобто звіринець, — це дім для тварин із різних куточків світу. Хтось із вас був у зоопарку? (— Так). Як ви гадаєте, коли тваринам добре

живеться? (—Коли їх добре доглядають, чистять, лікують. Коли їх люблять). А чи хотіли б ви й самі годувати, чистити, мити, лікувати тварин? (— Хотіли б). Отож пропоную вам пограти: ми створимо в нашому дитсадочку свій маленький зоопарк, де житимуть ваші улюблені тварини. І ви будете не відвідувачами, а працівниками цього зоопарку.

Діти влаштовують міні-зоопарк: ставлять "клітки", підвозять іграшкових тварин, садовлять їх у клітки, ставлять поряд вантажівку.

II. Розподіл ролей та обладнання ігрових куточків'

Спочатку пригадаймо: хто працює в зоопарку?

Діти називають: директор, лікар-ветеринар, доглядачі тварин, дослідники, квіткарі-садівники, кухарі, водії, екскурсоводи, інженер із техніки безпеки.

ІІІ. Гра дітей Директор. Увага, увага! Говорить директор зоопарку! Вітаю всіх із початком робочого дня. Маю для вас перше оголошення. Щойно я отримав факс, де повідомляється, що проводиться конкурс на кращий зоопарк. А щоб наш зоопарк визнали таким, треба дуже добре працювати. Наша робота відповідальна: ми працюємо з тваринами і маємо забезпечити їм гарне життя. Друге оголошення — сьогодні до нас у зоопарк привезуть слона. Треба підготувати для нього вольєр, а спочатку маємо вирішити, де його влаштувати. І ще я запросив до зоопарку інженера з техніки безпеки. Він нагадає вам, як важливо дотримуватися певних правил догляду за тваринами. Адже треба убезпечити й своє життя, і не зашкодити тваринам. Інженер перебуватиме у нашому зоопарку протягом усього дня.

Інженер із техніки безпеки (до дітей). Я вам нагадаю основні правила безпеки, яких ви маєте дотримуватися, доглядаючи тварин:

Не залишайте клітки відкритими.

Перевіряйте, чи справні замки.

Дотримуйтеся правил безпеки, коли годуєте хижаків.

Перевіряйте, чи не зламані щаблі драбинок у клітках та вольєрах.

Тримайте спорядженим куточок пожежника.

Без потреби не турбуйте тварин.

Не галасуйте біля кліток та вольєрів.

Звертається до директора зоопарку:

— Покажіть, будь ласка, карту-схему зоопарку. Я перевіряю, чи дотримані правила безпеки при розташуванні кліток (Розглядає). Бачу, всі вимоги щодо цього дотримані. А де у вас куточок пожежника? Може, він є лише на схемі? Прошу, проведіть мене туди.

Директор проводить Інженера, показує, що є у куточку.

Інженер. Чи всі ваші працівники знають, як телефонувати до пожежної служби, якщо станеться загоряння? Зараз я поспостерігаю, як вони діють.
(Перевіряє)

Кухарі готують плиту, розглядають овочі.

Перший кухар. Треба готувати їжу для тварин: кашу — для бегемота, овочі — для дикого кабана, м'ясо — для лисиці.

Другий кухар. Мають привезти свіжі овочі та фрукти, м'ясо — для тигрів, насіння — для птахів.

Приходить лікар-ветеринар.

Лікар. Ось, будь ласка, меню на сьогодні. (Читає). Каша — для бегемота. Сире м'ясо — для тигра. Фрукти — для мавпи. Горішки — для білочки. Морква — для зайця. Жолуді — для кабана. Сіно — для зебри. Насіння — для качки. Риба, ягоди, малина — для ведмедя. Овочі — всім тваринам". Раджу також додавати всім у їжу вітаміни групи В. (Йде до свого кабінету).

Кухарі (сперечаються). Яку кашу краще зварити для бегемота — кукурудзяну чи пшеничну? (Телефонують лікареві). Алло, це лікар? Скажіть, будь ласка, яку кашу варити бегемоту?

Лікар. Краще варіть кукурудзяну з харчовими добавками. (До медсестри). Відберіть, будь ласка, картки тих тварин, яким зараз слід робити щеплення. Будемо робити зайцю, лисиці, бегемоту, зебри. Зайчик, до речі, захворів. Зараз оглянемо його. (Збираються відвідати тварин).

Приїжджає вантажівка. Розмовляють водій і кухар.

Беріть їжу, яку ми привезли: м'ясо — для тигра; овочі, фрукти — для мавпи та ведмедя; насіння — для птахів.

Гаразд, несіть. Які свіжі овочі та фрукти! Яке гарне м'ясо! А сіно й траву ви привезли?

Ні, оце зараз поїду. (Бере коробки й виходить. Заводить машину — вона не заводиться. Лагодить її).

Доглядач телефонує лікареві:

Алло, це лікар?

Так, що у вас сталося?

Білочка погано їсть, мабуть, захворіла.

Не хвилюйтеся, я зараз буду. (Збирає інструменти, йде).

Кухарі. Мій заєць Степанко хворіє. Дамо йому сьогодні смачної моркви, де багато вітамінів.

Бегемота Товстунчика треба добре нагодувати кашею. (Йдуть на кухню).

Розмовляють лікар та доглядач:

Що сталося з білочкою? Зараз огляну. Допоможіть мені тримати її. Може, в тебе вушко болить, руденька? А чи лапки, хвостик? (Оглядає).

Не тремти, не бійся, маленька.

Тепер оглянемо животик. (Натискає). Зрозуміло, це в тебе животик хворий. (До доглядача). Чим ви її годували?

Горішками.

Мабуть, дали понад норму. Я призначу ліки, вітаміни, і все минеться. Будьте уважні до білочки.

Інженер із техніки безпеки, директор та доглядачі разом розглядають схему зоопарку.

Директор. Я гадаю, що вольєр для слона краще розмістити біля вольєра зебри. Тут йому буде зручно. (До доглядачів). Хто з вас наглядає за тигром? Його сьогодні годували? Чому не почистили клітку? Скажіть, чи зайчик Степанко видужав?

Діалог лікаря та доглядача:

Як справи у зайчика? Його вже годували?

Так, уже годували.

Чим саме?

Свіжою морквою.

Зараз я огляну його (оглядає). Не бійся, вухастий. Чого ж у тебе так серденько б'ється, мій пухнастику?

Бачу, зайчик уже видужав. Але йому треба призначити харчові добавки. (До медсестри). Зателефонуйте дослідникам, нехай порадять, що саме буде корисне зайчикові.

Медсестра телефонує дослідникам.

Алло, це лабораторія?

Так, лабораторія.

Нам потрібна ваша порада. Які харчові добавки багаті на вітамін А?

Червоні та зелені.

Дякую.

Доглядачі прибирають, підмітають, розвозять їжу.

Дослідники: Віко, зараз перевіримо, які харчові добавки краще давати тваринам. Визначимо, де більше вітамінів А, а де — групи В.

А я перевірю зерно для годування: кукурудзяне, соняшникове, пшеничне.

В цей час діти будують вольєр за поданою схемою.

Лікар до медсестри:

Яно, робимо щеплення бегемотові, жирафу та птахам. А білочці й зайчикові не робимо. (Починають робити щеплення).

Доглядач телефонує лікареві.

У качечки хворе крильце. Вона часто крякає, б'є лапками по воді.

Зараз буду, ось тільки щеплення закінчимо. (Підходить до качечки). Як же качечка поранилася? Бачу, вольєри справні, гострих предметів немає.

Мабуть, надто сильно била крильцями по воді.

Яно, давай швиденько йод, перев'яжемо крильце. Погодуйте птахів, а ми повертаємося до кабінету, бо ще маємо багато роботи.

Дослідники. Віко, ти все перевірила?

Так. Вітаміну А більше у червоній та жовтій добавках.

Ще нам треба перевірити нові суміші для тварин: як вони розчиняються у воді. (Перевіряють). Рекомендуємо: ромашкову, трояндову, барвінкову. (Перевіряють воду у бегемота, визначають зріст та вагу тварин, записують дані).

Інженер та директор. Ваші працівники дотримуються правил безпеки. Вони відповідально ставляться до роботи.

Я оголошую "День відкритих дверей".

Екскурсовод проводить екскурсію, гра триває.

Дидактичні ігри про професії дорослих.

Для уточнення і закріплення уявлень, одержаних малятами під час спостережень за трудовими діями представників різних професій, пропонуємо батькам погратися зі своїми дітьми. Це можна зробити у транспорті чи по дорозі у дитсадок, у магазин, або ж навіть на кухні, готуючи вечерю чи просто в будь-яку вільну хвилину.

"Відгадай хто це?"

Мета: формувати уявлення дітей про велику кількість професій, вчити розрізняти їх. Визначати, чим вони корисні?

Твій одяг буде мов картинка:

Все по тобі — рукав і спинка.

Пришиє рівно й комірець —

Хто так старається?.....

(Кравець)

Ще до зорі прокидатися звик.

Першим стрічає він сонце у місті:

Двір наш і вулиця, щоб були чисті!

Трудиться з самого ранку... (Двірник)

Є паличка в нього в руках чарівна,

За мить всі машини зупинить вона!

Ось паличку вгору він швидко підняв —

Одразу "Москвич" як укопаний став! (Регулювальник)

Де йшла сотня косарів —

Вийшло п'ять богатирів:

Косять, в'яжуть заодно

І молотять на зерно. (Комбайнер)

"Відгадай професію"

Мета: розширювати уяву дітей про професії; встановити про яку професію мовиться.

Ця людина — хазяйка чудового палацу книжок. Кожному, хто завітає до неї в гості, вона щиро рада. А головне, гості ніколи не підуть від неї з порожніми руками. Вона дає їм додому цікаві книжечки. Прочитавши, їх можна обміняти на інші. Вона завжди допоможе маленьким і дорослим читачам знайти потрібну книжку. (Бібліотекарка).

Коли ви зголодніли і прибігаєте на обід в групу, там уже смачно пахне. Хто ж це так потрудився? Хто приготував цю смачну і запашну страву? Це її улюблене заняття, робить вона це з великою любов'ю, тому і їжа усім так смакує. Бо те, що людина робить із задоволенням і любов'ю, приносить радість не тільки їй самій, а й усім іншим. Хто це? (Кухар).

А ця людина зустрічає усмішкою свого пацієнта, швидко проганяє нестерпний біль, лікує всілякі хвороби. Колись у дитинстві ця людина приходила на допомогу хворим тваринкам і близьким, бо дуже їх любила і прагнула відвернути біль. А потім зрозуміла, що без цього жити не може, тому довго вчилася і стала (лікарем).

Коли ви приходите до дитячого садка, кругом чистота, затишок, свіже повітря. Ніде ні порошинки. Підлога вимита, скло на вікнах таке прозоре, що його майже не видно. Ця людина дуже любить чистоту і виконує свою роботу із задоволенням. У неї до цього великий хист. Чиїх це рук робота? (Прибиральниці, помічника вихователя).

"Назви професії від А до Я"

Мета: вдосконалювати вміння дітей добирати слова (назви професій) на заданий звук.

Наприклад: А — агроном; Б — бібліотекар; В — водій, вихователь, вчитель; Д — двірник; ... М — музкерівник, масажист, медсестра; С — сторож, стюардеса, садівник і т.п.

"Що сталося б, якби не працював

(електрик, водій, лікар та ін.)?"

Мета: підвести дітей до розуміння цінностей будь-якої праці людей.

"Що роблять цим предметом?"

Мета: вчити дітей добирати слова, які вказують на виконувану предметом дію і хто використовує цей предмет:

Пензликом — (що роблять?) — малюють, (хто?) — художники, діти.

Ножицями — (що роблять?) — ріжуть, (хто?) — закрійники, витинальніці, перукарі.

Голкою — (що роблять?) — шиють, (хто?) — швачки, вишивальниці.

Лопатою — (що роблять?) — копають, (хто?) — садівники.

Ручкою — (що роблять?) — пишуть, (хто?) — вчителі, письменники, бухгалтери.

Сокирою — (що роблять?) — рубають, (хто?) — теслі, лісники.

Термометром — (що роблять?) — вимірюють температуру, (хто?) — лікарі, синоптики.

Лінійкою — (що роблять?) — вимірюють, (хто?) — інженери, конструктори, школярі.

Віником — (що роблять?) — замітають, (хто?) — двірники і т. ін.

"Що предмет розповість про себе?"

Мета: на основі знань про зміст і особливості праці дорослих, які виробляють речі та предмети повсякденного користування, вчити оцінювати її результати; виховувати у дітей почуття вдячності тим, хто створив такі необхідні речі.

Правила гри. Дитина бере відповідний предмет і від імені предмета намагається цікаво розказати, що це, з чого зроблений, хто його зробив, для чого цей предмет призначений.